

Ο ΛΑΜΠΕΛΕΤ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗ

Τὸν ἀείμνηστο Γεώργιο Λαμπελέτ γνώρισα προσωπικά — ἀγαθὸ καὶ σεβαστὸ πρεσβύτερο — στὰ μαύρα χρόνια τῆς κατοχῆς. Σὰν ἐρημίτης, ἀποτραβηγμένος στὸ σπιτάκι του τῆς ὁδοῦ Ἀράχθου ἔκει ἐστὼν Ἅγιο Μελέτι, περνοῦσε στωικά καὶ μὲ ξεχωριστὰ ἀρχοντικὴ ἀξιοπρέπεια, τοὺς δύσκολους ἐκεῖνους καιροὺς.

Μοῦρχεται ἀκόμα στὸ μυαλό πάντα ζωντανὴ ἡ εἰκόνα τοῦ ἀντίκρουστος τοῦ ἀγαθοῦ του πρόσωπου, ὅταν τοῦ συστήθηκα γιὰ πρώτη φορὰ καὶ τοῦ εἶπα τὸν σκοπὸ τῆς ἐπισκέψεώς μου. Πόσα ἀρξίζι λόγια μοῦπε τότε πόσες πολυτίμες συμβουλές. Πῆγα ἀπὸ τότε κάμποσες φορές, καὶ πάντα ἔφευγα ἀπ' ἐκείνον γεμάτος νὴ δύναμη καὶ ἀγάπη γιὰ τὴν Τέχνη. Ἀνάμεσα ὅμως ἀπὸ τίς πολὺφορές συζητήσεις μας, ἐκεῖνο ποὺ μοῦ ἔκανε ἐξαιρετικὴν ἐντύπωση, ἦταν ἡ ἴδεια του γιὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴ μας μουσικὴ, τὴν ἄλλως Βυζαντινὴ λεγομένη. Ὁ Λαμπελέτ δὲν θέλησε ποτέ νὰ δεχθῆ τὸ τρίπτυχο — Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Μουσικὴ, Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ, Δημοτικὸ Τραγούδι — παρὰ μόνον τὸ δίπτυχο — Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Μουσικὴ, Δημοτικὸ Τραγούδι — Τὴν Ἐκκλησιαστικὴν μας μουσικὴν τὴ θεωροῦσε πάντα σὰν κάτι τὸ ἐντελὸς ξεχωριστὸ καὶ ἀνεξάρτητο ἀπὸ τὸ δημοτικὸ μας τραγούδι, ἀπὸ τὸ ὁποῖο οὐτε ἐπηρεάστηκε οὐτε ἐπέδρασε ἐπάνω του. Πίστευε δηλ. πὸς τὸ δημοτικὸν μας τραγούδι μὲ τὸ πλούσιον φυσιοατρικὸν του στοιχεῖο τὸ κείμενον του, εἶναι κατ' εὐθείαν ἀπόγονος τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Μουσικῆς, ποὺ τὴ διακρίνει καὶ κείνη ἕνας ἰδιαιτέρος παγανισμός. Αὐτὸ βέβαια δὲν μπορούμε σήμερα νὰ τὸ δεχτοῦμε γιὰτὶ καὶ ἱστορικὰ καὶ φυσιολογικὰ ἀποδεικνύεται ἀκριβὲς τὸ ἀντίθετο. Ὅσο καὶ νὰ θεωρήσουμε τὴ σήμερα φαλλομένη Ἐκκλησιαστικὴν μας μουσικὴ ὡς τελείως διάφορη ἀπὸ κείνη τῶν Βυζαντινῶν καὶ ἀκόμα καὶ αὐτὴ τὴν πραγματικὴν μουσικὴν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ποτε Βυζαντίου, σὰν μίγμα ἀπὸ τίς διάφορας μουσικῆς τῶν χωρῶν τῆς ἀπέραντης Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως ποὺ κατέχει ἡ Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία, δὲν ἔχει ὅμως ποτὲ ἐξαφάνισθῆ μέσα ἀπ' αὐτὴν σὰν πρωταρχικὸς καὶ γενεοσυργὸς πυρῆνας, τὸ χρῆμα καὶ τὸ ὕψος τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Μουσικῆς. Ὁ Δῶριος ὁ Φρύγιος, ὁ Υποδώριος κλπ. τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, δὲν εἶναι διάφοροι ἀπὸ τοὺς ἀντιστοιχοῦς ἤχους τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς μας, δηλ. τὸ Τέταρτον, τὸν ῥῶτον, τὸν Πλῆγιον Τέταρτον κτλ. Ἴσως νὰ ἔχῃ μερικὰς ἐπιφυλάξεις πᾶνω στὸ χρωματικὸν καὶ πολὺ περισσότερες, στὸ ἐνῆρμιον γένος, ποὺ δέχεται ἡ Ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ καί, ἀλλὰ βασικά στὴ μορφή τῶν τρόπων καὶ τῶν ρυθμῶν δὲν ὑπάρχουν οὐσιώδεις διαφορές ἐκεῖ. ποὺ ἡ

δύο μουσικῆς, δὲν συμπίπτουν ἀπόλυτα. Ἐπειτα ἄς μὴν ξεχνοῦμε πὸς ἐπὶ πέντε περίπου αἰῶνες ἡ μόνη μουσικὴ ποὺ ἀκούετο ὁ ὑπόδουλος Ἑλληὴν ἀπὸ τοῦ λίκνου μέχρι τοῦ τάφου του, ἦταν μόνον ἡ μουσικὴ τῆς Ἐκκλησίας του. Πῶς θὰ μπορούσε νὰ δημιουργηθῆ λοιπὸν ἕνα αὐθόρμητο καὶ πηγαῖο τραγούδι — ὅπως τὸ νῆς μουσικῆς ποὺ ἀκούετο, δηλ. τῆς μουσικῆς τῆς Ἐκκλησίας του; Ἄς μὴν ξεχνᾶμε ἄλλως τε πὸς καὶ μέχρι σήμερα ἀκόμα σὲ μερικὰ ἀπομακρυσμένα χωριά καὶ νησιά μας, παρ' ὅλα τὰ γραμμῶφωνα καὶ ραδιόφωνα, δημοτικὸν μας τραγούδι — χωρὶς τὴν ἐπίδραση τῆς μὲ-ὸ τραγουδιότητος τοῦ χωριοῦ ἢ τοῦ νησιοῦ εἶναι τίς περισσότερες φορὲς ὁ ψάλτης τῆς Ἐκκλησίας ἢ καὶ ἀντιστρόφως. Ἄλλο εἶναι τὸ ζήτημα ἢ ἡ Ἐκκλησιαστικὴν μας αὐτὴ μουσικὴ σήμερα δὲν ἀναπαύεται στὶς αἰσθητικὰς μὲς ἀντιλήψεις καὶ ἀνάγκης καὶ πὸς πρέπει νὰ ἀναδημιουργηθῆ μελωδικὰ καὶ νὰ ἑναρμονισθῆ Ἄλλὰ ἡ γνώμη αὐτὴ τοῦ ἀείμνηστου Λαμπελέτ ἔχει ὅτι τοῦ δικαιολογητικὸν, ὅτι αὐτὸς ὡς Καθολικός, δὲν συνδέθηκε ποτέ ψυχικὰ μὲ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν μας μουσικὴν γιὰ νὰ τὴ νοιώσῃ καὶ βαθύτερα, ὅσο καὶ ἂν τὴν κατεῖχε θεωρητικὰ, στὴ γενικὴν τῆς γραμμῆς. Ἐξὼ ὅμως ἀπὸ τὸν θεωρητικὸν αὐτὸν λόγο, τὸ ἔργο του πᾶνω στὴ δημοτικὴν μας μουσικὴν εἶναι βασικὸν, θεμελιώδες καὶ σεβστὸν. Στὸ Λαμπελέτ χρωστοῦμε ἀκόμα τὴν διάλυση ὅλων ἐκείνων τῶν σφαλμάτων καὶ πλανῶν, πὸς διάφοροι «Ἀνατολιστῆς» Εὐρωπαῖοι μουσικοθεωρητικοὶ διετύπωναν εἴτε σὲ τύπο θεωρητικῶν κανόνων, εἴτε σὲ μορφή ἑναρμονίσεων, μὲ τραγούδι καὶ πᾶνω, γιὰ τὴν Ἑλληνικὴν μουσικὴν, ὅρακα ἢ καί, νεώτερα. Νομίζουμε πὸς τώρα — στὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του — εἶχε ἀφοσιωθῆ στὴ συγγραφή ἑνὸς σπουδαίου θεωρητικοῦ ἔργου τοῦ τῆν «Ἀρμονία τῆς Ἑλληνικῆς μουσικῆς» Δὲν ξέρομε ἂν πρόλαβε νὰ τὸ τελειώσῃ, ὅλλὰ καὶ ἡ μετελὲς ἂν εἶναι ἀκόμα, εἶναι τόσο μοναδικὸ στὸ εἶδος του, ὡστε νὰ θεωροῦμε ὑποχρέωση γιὰ τὸ Κράτος νὰ ἐνδιαφερθῆ καὶ νὰ προβῆ ἀμέσως στὴν ἐκδοσὴν του. Ἀσφαλῶς θὰ εἶναι ἕνα πολύτιμον Ἐθνικὸ ἀπόκτημα, δημιουργημένον ἀπὸ ἕναν τέτοιον ἄνθρωπον καὶ καλλιτέχνη, ποὺ βῆσταις, σὰν τίμιος πρωτεργάτης, ὅλο τὸ βάρος καὶ τίς εὐθύνες τῆς καλλιτεχνικῆς του δημιουργίας καὶ ὑποστάσεως, γιὰ νὰ φθάσῃ στὸ σκοπὸ του, ποὺ ἦταν ἕνας καὶ μόνος: Νὰ δώσῃ Ἑλληνικὴν Μουσικὴν (ὡς συνθέτης) καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Μουσικὴν (ὡς ἑναρμονιστὴς) στοὺς Ἕλληνας καὶ στὴν Ἑλλάδα. Κί' αὐτὸ τὸ ἐπέτυχε. Ἡ Πατριδὴν μας θὰ τὸν εὐγνωμοῖ γιὰ πάντα καὶ μεις πάντα θὰ κλίνουμε γόνυ εὐλαβικὸν στὴ σεβαστῇ του μνήμῃ.